

OPINLAKEUS-oppilaitosverkoston Toimintakertomus 1.1.2022–31.12.2022

1. Verkostotoiminnan organisointi, arviointi ja kehittäminen

Opinlakeuden toiminta rakentuu aluetoiminnan ja koordinointiyksikön välisestä yhteistyöstä. Toiminnalle asetetaan toimintasuunnitelma, joka pohjautuu vuosittain toteutettavaan arviointiin sekä alueellisiin ja valtakunnallisiin kehittämistavoitteisiin. Toimintasuunnitelma hyväksytään vuosittain johtoryhmässä.

Opinlakeus-oppilaitosverkostoon on kuulunut toimintavuotena 28 toisen asteen oppilaitosta. Opinlakeuden johtoryhmä on kokoontunut vuoden 2022 aikana seitsemän kertaa.

Verkoston toimintaa on hallinnoinut Seinäjoen koulutuskuntayhtymä. Opinlakeuden toimisto muutti huhtikuussa 2022 Suupohjantieltä Sedun asuntolalle osoitteeseen Ammattikoulunkatu 5, 60100 Seinäjoki. Opinlakeuspalvelujen tuottamiseen Opinlakeus-tiimissä ovat osallistuneet kehittämispäällikkö Minna Haasio, IT-suunnittelija Hannu Mansikka, verkkopedagoginen suunnittelija Hanna-Maija Rantamäki sekä asiakaspalvelusihteri Päivi Niemelä.

Erika Perander aloitti Opinlakeuden uutena verkostokoordinaattorina huhtikuussa 2022.

Opinlakeus-messujen valmistelutyössä on lokakuusta joulukuulle toiminut sivutoimisesti opettaja Mervi Latvala.

Toiminnan painopisteet vuonna 2022:

- Oppivelvollisuuden laajeneminen ja siihen liittyvä yhteistyö
- Oppilaskuntien huomioiminen verkoston toiminnassa
- Digitalisaation edistäminen
- Hyvien käytänteiden näkyväksi tekeminen ja jakaminen
- Opinlakeus-toimintamallin uudistaminen

Verkoston kehittämistä ja yhteistyötä on tehty pitkään viidessä alueryhmässä. Alueryhmät ovat kokoontuneet vaihtelevasti omien kehittämistarpeidensa mukaisesti. Alueryhmien toiminnasta käytiin keskustelua koko verkoston jäsenten kesken ja niiden toiminnan todettiin olevan hiipunutta. Useat oppilaitokset tekevät yhteistyötä myös alueryhmien ulkopuolella, koska nykyinen teknologia videoneuvotteluineen tarjoaa hyvän mahdollisuuden yhteistyökentän laajentamiseen. Alueilla yhteistyötä tehdään edelleen vaihtelevasti tarpeen mukaan, mutta säännöllistä kokoontumista Opinlakeuden organisoimana ei koettu enää tarpeelliseksi.

Opinlakeuden toiminnan kehittämiseksi aloitettiin ajankohtaisista aiheista koostuvat webinaarit, jotka kohdennettiin Opinlakeuden oppilaitosjohdolle, sivistysjohtajille sekä opinto-ohjaajille. Toukokuussa Pasi Artikaisen toimesta järjestettiin ensimmäinen webinaari, jossa OKM ylijohdaja Petri Lempinen oli kuulemassa toisen asteen kehittämisenäkökuilma Etelä-Pohjanmaan osalta.

Opinlakeuden roolia tiedottamisessa, markkinoinnissa ja yleisessä näkyvyydessä on pyritty korostamaan keväästä alkaen. Tavoitteena on ollut tehdä nostoja ajankohtaisista aiheista, jotka koskettavat toisen asteen koulutuksen toimijoita. Tiedotusta ja markkinointia on tehty pääasiassa suorilla sähköpostiyhteydenotoilla, verkkosivuilla sekä Opinlakeuden sosiaalisten medioiden kanavilla. Myös Opinlakeus-messujen markkinoinnissa kiinnitettiin huomiota monikanavaisen markkinointiin ja näkyvyyteen. Uutena keinona olivat julkaisut näytteilleasettajista. Näkyvyys on pistetty merkille ja siitä on tullut positiivista palautetta. Yhteistyötahot ovat myös ottaneet yhteyttä aktiivisemmin asioista, joista haluavat tiedottaa koko verkostoa.

Uusien kontaktien luominen on keskeistä toiminnan verkostotyön kehittämisessä. Verkostokoordinaattori on ollut yhteydessä ELY-keskuksen ELO/JOP, Avoimesta energiaa ja Jatkuvan oppimisen viisikko -verkostoihin ja päässyt mukaan näiden ryhmien toimintaan. Lisäksi kontakteja on haettu ja palavereja pidetty Keski-Pohjanmaan Toisen asteen yhteys – oppilaitosverkoston, OpinKeuruu hankkeen sekä Jyväskylän yliopiston ja ammattikorkeakoulun ”korkeakouluviikko” toimijoiden kanssa.

2. Opintotarjonnan kehittäminen

Opinlakeus edistää toiminnallaan toisen asteen oppilaitosten opintotarjonnan tavoitettavuutta sekä yrittäjyys- ja työelämäyhteistyön kehittämistä.

Yhteistyöalueilla yhteistyön ja kurssivaihdon muodot ovat vaihdelleet. Yhteistä laajamittaisesti kurssivalinnat mahdollistavaa valintatyökalua ei ole käytössä, mikä osaltaan vaikuttaa tarjonnan laajuuteen. Yhteistä verkkokurssitarjontaa ei ole ollut, vaan kurssivaihto on ollut suoraa oppilaitosten välistä kurssivaihtoa.

Syksyn aikana on tehty kysely Opinlakeus verkoston oppilaitoksiin verkko-opintojen tarjonnasta, sillä oppilaitosvierailujen yhteydessä verkko-opintojen tärkeys nousee keskeiseksi teemaksi.

Opinlakeuden johtoryhmässä on käyty keskustelua myös korkeakoulu yhteistyön laajentamisesta ja uudenlaisen mallin perustamisesta. Korkeakouluviikkomallin luominen Opinlakeuden alueella, kurssitarjonnan kehittäminen korkea-asteen kanssa sekä Opinlakeuden verkko-opintotarjonnan näkyväksi tekeminen ja opintotarjonnan laajentaminen nousevat keskeisiksi teemoiksi vuoden 2023 toimintasuunnitelmassa.

3. Koulutusmessut ja muut tapahtumat

Opinlakeus järjestää vuosittain koulutusmessut

Opinlakeusmessut

Tammikuun 2022 Opinlakeusmessujen valmistelu aloitettiin johtoryhmän päätöksellä Areena – messutapahtumana elokuussa 2021. Pandemiatilanne eskaloitui kuitenkin jälleen vahvistuvaksi uudeksi aalloksi joulukuussa 2021, jolloin terveysviranomaisten suosituksesta messut muutettiin verkkotapahtumaksi. Messut toteutettiin haasteellisen aikataulun vuoksi vuotta 2021 kevyemmällä pop up -konseptillä. Messuviikolla 18.-20.1.2022 järjestettiin 33 eri oppilaitoksissa tai yrityksissä tapahtuvaa virtuaalivierailua. Kävijätilastointia ei järjestetty.

Opinlakeus-messujen 2023 ennakkomarkkinointi aloitettiin kesäkuussa 2022. Ensimmäiset yhteydenotot ja näytteilleasettajien ilmoittautumiset tapahtuivat jo alkukesästä.

Syksy alkoi 24.8. Moodle-vastaavien tapaamisella. Opinlakeuden sosiaalisen median kanavissa ja sähköisessä tiedotuksessa huomioitiin niin 5.9 yrittäjäpäivän kuin samaan aikaan käynnistyneen Osaaminen näkyviin viikon tapahtumia.

Kevään webinaarin innoittamana järjestettiin 15.9.2022 ensimmäinen Ajankohtaista Opinlakeudella – nimeä kantava webinaari. Tunnin mittaisessa webinaarissa esittelyssä oli jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toiminta ja hakuun tulevat rahoitukset. Näistä kertoi Jarno Hakanen kehittämispäällikkö, JOTPA. Webinaarissa esiteltiin myös alueellisen ELO/JOP verkoston toimintaa, josta kertomassa olivat Marjut Leppänen, kehittämispäällikkö ja Heikki Hurrila, kehittämisasiantuntija Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.

Maakuntaopopäivä toteutettiin Etelä-Pohjanmaan opistolla 7.10.2022. Tapahtuma kokosi yhteen yli 50 opinto-ohjaajaa ja rehtoria sekä muuta opetusalan henkilöstöön kuuluvaa toimijaa. Ohjelmassa kuultiin ajankohtaisia osioita niin ammatillisen toisen asteen, lukiokoulutuksen, kun perusasteenkin näkökulmasta. Lisäksi päivässä kuultiin TE-palveluiden valmennuspalveluista sekä Mimmit tekniikan alalla osiossa kuultiin kiinnostavia uratarinoita. Tapahtuman päätteeksi OKM neuvotteleva virkamies Ville Heinonen kertoi toisen asteen kehittämishankkeen pääkohdista. Maakuntaopopäivästä on tullut pelkästään hyvää palautetta.

Vuoden toinen Ajankohtaista Opinlakeudella -webinaari järjestettiin 8.11.2022, jolloin tarkastelussa oli toisen asteen kehittämishanke. Puhujana tilaisuudessa oli Kyösti Värri, lukiokoulutuksen erityisasiantuntija Kuntaliitosta. Webinaareihin osallistui vaihteleva määrä kuulijoita, hyvää keskustelua käytiin jokaisessa tilaisuudessa.

Opetusteknologiapäivää ei järjestetty vuonna 2022.

Marras-joulukuu olivat messutöiden täyttämää aikaa. 14.12.2022 rauhoituttiin kuitenkin STEP-koulutus Lapuan kampukselle Opinlakeuden joululounaalle.

4. WWW-palvelut

Opinlakeuden www-sivut toimivat ajankohtaisten asioiden ja tarjottavien koulutusten tiedotuskanavana.

Opinlakeuden verkkosivut ovat uudistuneet kesän 2022 aikana. Tiedotuskanavana toimivat lisäksi Opinlakeuden Facebook ja Instagram-kanavat. Keväällä perustettiin myös Opinlakeuden LinkedIn -tili.

Verkoston oppilaitosten verkko-opintotarjonnasta on kerätty tietoa syksyn ja loppuvuoden 2022 aikana. Tarjonta on tulossa nähtäville kootusti Opinlakeuden verkkosivuille.

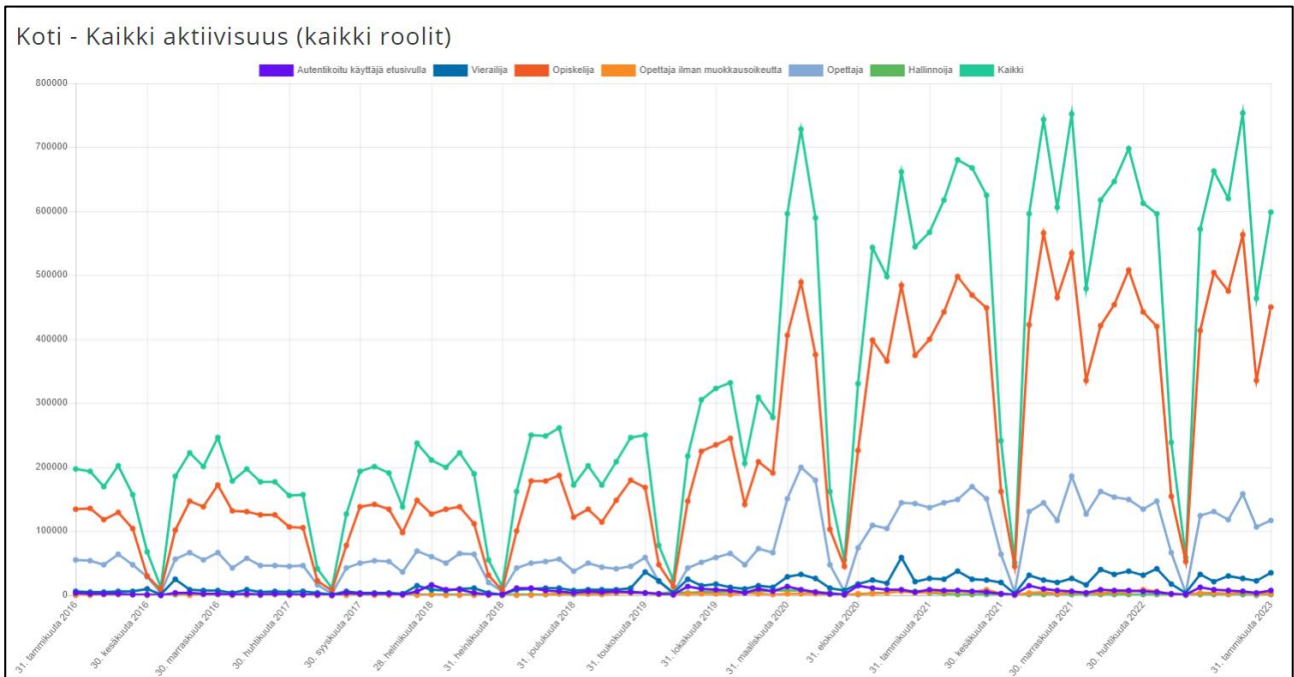
5. Oppimisalusta

Opinlakeus-verkoston oppilaitoksilla on käytössään yhteinen verkko-oppimisalusta, jonne Opinlakeus-verkoston oppilaitoksilla on mahdollisuus tuottaa verkkokurssinsa.

Opinlakeus-verkosto tarjoaa oppilaitosten henkilökunnalle maakunnallisen oppimisalustan tukihenkilön palvelut. Tukihenkilö ohjaa tarvittaessa verkkokurssien suunnittelussa ja tuottamisessa.

Opinlakeus-verkostolla on ollut yhteiskäytössä Seinäjoen koulutuskuntayhtymän hallinnoima Moodle-oppimisympäristö. Oppilaitosten Moodle-vastaaville on järjestetty 1 tapaaminen. Moodlen käyttötukea ovat antaneet sekä kehittämispäällikkö että verkkopedagoginen suunnittelija. Ylläpidosta vastaa IT-suunnittelija osana omaa tehtäväkuvaansa. Moodlen käyttö on kasvanut räjähdysmäisesti pandemiavuosien aikana. Käytön lisäyksessä näkyy etenkin ammatillisen koulutuksen käytön lisääntyminen. Ammatillisista oppilaitoksista OpinlakeusMoodlea käyttää vain Sedu. Muilla on käytössä omat ratkaisunsa. Lukioiden ja opistojen digitaalisten aineistojen ja välineiden käyttö on lisääntynyt, mutta havaintojen mukaan siirtynyt myös muihin oppimisympäristöihin ja organisaatiokohtaisiin Teams-työtiloihin. Lukioista aktiiviset Moodle-käyttäjät ovat Evijärven, Kuortaneen, Kyrönmaan, Lappajärven, Seinäjoen ja Ylistaron lukiot.

Lukioiden ja Sedun käyttötavoissa, lisäpalvelujen hankintatarpeessa on eroja. Tästä syystä syksyllä 2022 oppilaitoksilta kyseltiin yhteistä Moodlen käyttötarvetta. Kysely ei tuottanut tulosta ja asia tulee selvittää vuoden 2023 alussa kesän 2023 Moodle-päivitystä silmällä pitäen. Oppimisanalytiikan ja lisäpalvelujen käytön mahdollistamiseksi tulisi tarve ja kustannustenjako tarkentaa tulevien vuosien osalta. Tarvetta erilliseen asennusinstanssiin lukioiden ja Sedun osalta on olemassa.

Kuvio 1: OpinlakeusMoodlen käytön kehittyminen 1/2016 – 1/2023

6. Koulutukset

Opinlakeuden koordinointiyksikkö järjestää resurssien mahdollistamalla tavalla koulutusta yhteistyössä alueen kouluttajien, eri yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa.

Järjestettävät koulutukset liittyvät pääasiallisesti Opinlakeuden toimintaan kuuluviin ja sitä tukeviin aihealueisiin, kuten verkko-opetukseen ja oppilaitosten väliseen yhteistyöhön.

Opinlakeuden digikoulutuksiin ei ole vuonna 2022 ollut käynnissä kaikille oppilaitosmuodoille yhteistä koulutushanketta, vaan koulutukset on toteutettu omana työnä sekä Sedun tarjoamin yhteistyömahdollisuuksin. Henkilökohtaista opastusta sekä puhelintukea digitaalisten ympäristöjen käyttöön ovat antaneet tarvittaessa niin opinlakeuden kehittämispäällikkö kuin verkkopedagoginen suunnittelijakin. Erityisesti on tuettu oppilaitoksen kokonaisvaltaista M365 -ympäristön ja SharePointin käyttöä. Erityistä yhteistä koulutustarvetta ei ole noussut digikoulutusten osalta esille, vaan oppilaitokset ovat hoitaneet koulutautumisen omiin järjestelmiinsä muita kuntakohtaisia ja palveluntarjoajien koulutuksia hyödyntäen.

7. Talouden toteuma

Opinlakeuden jäsenmaksu on ollut 10 €/opiskelija viimeisen kymmenen vuoden ajan. Vuoden 2022 Opinlakeuden toimintatuotot olivat 75 200,00 € ja toimintamenot 70 634,06 €. Toimintakate oli näin ollen 4 860,90 €. Hallinnoijan kustannusten ja poistojen jälkeen tilikauden tulos oli ylijäämäinen 4 565,94 euroa.